

Desatero kariérového poradenství

Závěry z návrhu koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství

Cílem této stránky je představit „desatero“ kariérového poradenství, pocházejícího z návrhu koncepce Integrovaného systému kariérového poradenství. Tyto závěry zahrnují nejen nejdůležitější body koncepce, ale i návrhy a doporučení obecnějšího rázu, týkající se obsahu, cílových skupin a také metod kariérového poradenství.

Závěry, neboli „desatero“ Integrovaného systému kariérového poradenství zohledňují pohledy, názory a přístupy z různých oblastí kariérového poradenství, jak z hlediska obsahového, tak i z hlediska institucionálního. Předkládaný materiál je výsledkem analýzy současného stavu kariérového poradenství, šetření potřeb klientů a poradců, a především dlouhodobé spolupráce odborné skupiny složené ze zástupců celého spektra poradenských institucí i státní správy.

1. Klient (žák) hledá, objevuje, rozhoduje se

Kariérové poradenství má směřovat k tomu, aby se klient (žák) rozhodl sám. Jeho cílem by tedy nemělo být jen doporučování profesních a vzdělávacích možností, ale především vedení klienta při vlastním objevování.

2. Škola by měla hrát v kariérovém poradenství pro mládež hlavní roli

Ze všech poradenských subjektů je škola žákovi nejbližší. Proto by měla představovat první linii kariérového poradenství, kterou může využít každý žák. Všechny další poradenské subjekty by svými službami měly na poradenství ve škole navazovat.

3. Kariérové poradenství ve škole by mělo být provázané se vzděláváním

Předmětem vzdělávání by mělo být zejména:

- motivace k přemýšlení o otázkách svého budoucího života a sebepoznávání;
- orientace ve světě práce;
- schopnost vyhledávání informací, jejich hodnocení a aplikace.

4. Kariérové poradenství ve škole by mělo být svébytným uceleným okruhem činností odlišeným od výchovného poradenství

- Kariérové poradenství se svým obsahem od výchovného poradenství významně liší.
- Kariérové poradenství by neměl provádět jen výchovný poradce, ale tým pedagogů.
- Nezávislost kariérového poradenství je třeba řešit i formálním předpisem, protože stávající snížení vyučovací povinnosti je vázáno na pozici výchovného poradce.
- Pokud by kariérové poradenství poskytoval jiný pedagog, sníženou vyučovací povinnost by neměl.

5. Kariérové poradenství ve škole by mělo mít svého hlavního koordinátora

Náplní jeho práce by mělo být především:

- metodická a informační podpora učitelů při realizaci tématu Člověk a svět práce a třídních učitelů v otázkách volby studia;
- komunikace s jinými poradenskými subjekty – využívání jejich služeb;
- komunikace s rodiči, poradenství pro rodiče;
- propagace služeb kariérového poradenství ve škole.

6. Kariérové poradenství ve škole by mělo směřovat i k rodičům

Kariérové poradenství by mělo být k dispozici rodičům řešícím problémy dalšího studia svých dětí. Mělo by jim pomáhat při hledání vhodné vzdělávací dráhy, při motivování dětí k volbě povolání a při hledání vhodných informačních zdrojů.

7. Kariérové poradenství v IPS (Informační a poradenské středisko) Úřadu práce je nezastupitelné

- Poradenství by mělo zohledňovat možnosti profesního uplatnění.
- Osvědčenou formou je skupinové poradenství pro každou třídu, nejlépe již v průběhu osmého ročníku a poté i v ročníku devátém.
- Při návštěvě IPS ÚP ČR by žák už měl mít základní orientaci v cílech a souvislostech volby profesní a vzdělávací orientace.

8. Pro zájemce by měly být k dispozici psychologické služby

- Psychodiagnostika studijních a profesních předpokladů.
- Poradenství pro žáky se specifickými poruchami učení.

9. Síť služeb kariérového poradenství by měla klientovi umožnit nekomplikovaný průchod

- Žádný poradce nemůže odmítnout klienta. Pokud mu sám nemůže poskytnout potřebnou podporu, měl by mu dát informaci, který subjekt mu tuto podporu poskytnout může.
- Nutná součinnost jednotlivých poradenských subjektů vyžadující jak vzájemnou informovanost o jejich službách, tak přímou kooperaci poradců z různých subjektů.

10. Kariérové poradenství potřebuje systematickou centrální podporu

Podpora by měla mít tři základní složky, přičemž je důležitá nadresortní koordinace centrální podpory (MŠMT a MPSV):

- Podpora informační:
 - nejlépe soustředěna do jednoho komplexního systému;
 - doplněna o monitoring, hodnocení a doporučování dalších produktů.
- Podpora vzdělávací:
 - e-learning pro základní „know-how“ v jednotlivých tématech;
 - kurzy zaměřené na poradenské dovednosti, komunikaci, specifika klientů;
 - vysokoškolské vzdělávání pro kariérové poradce.
- Podpora metodická:
 - pro práci s konkrétními produkty;
 - pro rozvoj kompetencí pro kariérové rozhodování;
 - pro specifika skupin klientů aj.